

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра іноземної філології та перекладу

СИЛАБУС
СУЧАСНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ /
MODERN LEXICOGRAPHY

Інформація про викладача	
Викладач	Іваницька Наталя
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Адреса кафедри	м. Вінниця вул. Театральна, 21
Контактний телефон	+38(0432)55 04 21
E-mail:	n.ivanytska@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Курс «Сучасна лексикографія» присвячений дослідженню теоретичних та практичних аспектів розвитку лексикографії германських мов та перекладу. Розглядаються еволюція словників від традиційних друкованих видань до цифрових екосистем, сучасні підходи корпусної лексикографії, спеціалізовані та термінологічні словники, проблеми міжмовної адекватності, користувацько-орієнтовані ресурси та автоматизація словникотворення, включно з використанням генеративного ШІ. Курс формує компетенції критичного аналізу словників і ефективного застосування лексикографічних ресурсів у перекладі, наукових дослідженнях і навчанні мов.
Мова викладання	Англійська, українська
Результати навчання	Після опанування курсу здобувачі освіти здатні: • аналізувати еволюцію лексикографії та сучасні парадигми розвитку словників від друкованих видань до цифрових екосистем; • розуміти структуру словника (мікро-, медіо- та макроструктуру) та її роль у представленні лексичної інформації; • застосовувати корпусні підходи (corpus-based та corpus-driven) для збору та аналізу лексичних даних; • створювати та адаптувати спеціалізовані та термінографічні словники для наукових, професійних і навчальних потреб;

	• виявляти проблеми міжмовної адекватності в перекладних словниках і пропонувати шляхи їх вирішення; • використовувати користувацько-орієнтовані словники та ресурси для навчання, перекладу та досліджень; • оцінювати сучасні інструменти та автоматизовані технології для створення словників, включно з генеративним ШІ; • критично оцінювати словники та лексикографічні ресурси, визначати їхню ефективність та вплив на перекладну практику.					
Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Парадигма сучасної лексикографії: від паперу до екосистеми.	12	2	2	8	В, МК, ТД	10
Тема 2. Архітектура сучасного словника: мікро-, медіо- та макроструктура.	12	2	2	8	УД, П, Т	10
Тема 3. Корпусна лексикографія (Corpus-based & Corpus-driven).	12	2	2	8	ПЗ, МК, РМГ	10
Тема 4. Спеціалізована та термінографічна лексикографія.	12	2	2	8	П, В, ТД	10
Тема 5. Лексикографія для перекладу: проблема еквівалентності.	12	2	2	8	МК, В, Т	10
Тема 6. Користувацько-орієнтована лексикографія (Dictionary Pedagogy).	12	2	2	8	В, РМГ, Т, ТД	10
Тема 7. Автоматизація та інструментарій лексикографа.	12	2	2	8	В, МК, ТД	10
Тема 8. Лексикографія в епоху LLM та генеративного ШІ.	12	2	2	8	ПР, УД	10
Індивідуальне завдання	24			24	ІЗ	20
Разом	120/4	16	16	88		100
Підсумковий контроль-екзамен						
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 4 бали. УД – участь у дискусії – 4 бали. ПЗ – письмове завдання – 4 бали. П – презентація – 4 бали. МК – складання ментальної карти – 4 бали. ТД – тематичний диктант – 2 бали.					

	Т – тестування – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 2 бали. ПР – проєкт – 6 балів ІЗ – індивідуальні завдання – 20 балів (участь у наукових заходах – 10 балів; виконання перекладу мультимодального тексту – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Дем'янчук Ю. І. Корпусно-прикладне перекладознавство: основні напрями досліджень. <i>Нова філологія</i>. 2023. № 90. С. 32-39. https://doi.org/10.26661/2414-1135-2023-90-5. 2. Летюча Л., Друзь Ю. Сучасна англійська лексикографія як репрезентація моделювання фемінної ідентичності. <i>Переяславські студії з лінгвістики та лінгводидактики</i>. 2024. Вип. 2(1). С. 96-100. 3. Капранов Я. В., Тронь Т. В. Основи лексикографічної теорії і практики. Навчальний посібник. КНЛУ, 2024. 308 с. 4. Панченко, В. В. Електронні словники як сучасне джерело неологізмів англійської мови. <i>Закарпатські філологічні студії</i>. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2022. Т. 2, вип. 23. С. 97–101. journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_2/18.pdf 5. de Schryver G.-M. Generative AI and Lexicography: The Current State of the Art Using ChatGPT. <i>International Journal of Lexicography</i>. 2023. Vol. 36, Issue 4. P. 355–387. DOI: https://doi.org/10.1093/ijl/ecad021 6. Fontenelle T. Lexicography. <i>The Routledge Handbook of Applied Linguistics</i>. 2nd ed. Routledge. 2023. P. 1–14. 7. Jumaliev G., Bektenova R., Haskova A., Gadušová Z., Kabaeva G., Kyrgyzbayev A. Peculiarities of Creating Computer Lexicography. <i>Journal of Education Culture and Society</i>. 2024. Vol. 15, No. 2. P. 403–418. DOI: https://doi.org/10.15503/jecs2024.2.403.418 8. McKean E., Fitzgerald W. The ROI of AI in Lexicography. <i>Lexicography</i>. 2023. Vol. 11, No. 1. DOI: https://doi.org/10.1558/lexi.27569 9. Syzonov D. Media e-lexicography in the focus of modern globalization processes. <i>The Encyclopedia Herald of Ukraine</i>. 2024. Vol. 16. P. 1–26. DOI: http://doi.org/10.37068/evu.16.6
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація навчального процесу відбувається відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Вид навчання – лекційні та практичні заняття із використанням інноваційних і дистанційних технологій. Відвідування здобувачами вищої освіти ВТЕІ ДТЕУ усіх видів занять здійснюється згідно з розкладом і є обов'язковим. Викладач перевіряє відсутність здобувача на початку кожного заняття. Факт відсутності документально оформлюється в Журналі академічної групи. За кожен тему викладач виставляє бал відповідно до критеріїв оцінювання. Аудиторна самостійна робота проводиться в аудиторії під безпосереднім керівництвом викладача і в його присутності. Зміст позааудиторної самостійної роботи та критерії оцінювання прописані вище (див. розділ «Поточний контроль /критерії оцінювання»).

Відпрацювання пропусків занять	Здобувачі вищої освіти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються через виконання письмових завдань.
Інтеграція ШІ в освітній процес	Інтеграція ШІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ШІ) http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/96.pdf Дозволяється відповідальне використання інструментів штучного інтелекту (ШІ) лише як допоміжного ресурсу (для ідей, планування, мовного редагування, перекладу з подальшою перевіркою тощо). Подання робіт, повністю або значною мірою згенерованих ШІ, без належних покликань, вважається порушенням академічної доброчесності та прирівнюється до плагіату. Використання ШІ під час контрольних заходів (тестів, іспитів, заліків) суворо заборонене. Викладач залишає за собою право перевірити знання здобувача шляхом усної співбесіди чи додаткового завдання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Дотримання політики академічної доброчесності є обов'язковою відповідно до положення «Про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти». Здобувачі вищої освіти повинні САМОСТІЙНО виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей), уникаючи академічного плагіату, самоплагіату, академічного шахрайства; фабрикації; фальсифікації, списування, обману, хабарництва. <u>Під час контрольних заходів порушенням вважається:</u> використання заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); проходження процедур контролю знань підставними особами; списування; повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: оголошення попередження; повторне проходження оцінювання (іспит, тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування з інституту.

	Викладач зобов'язується використовувати чіткі і зрозумілі методи оцінювання, вчасно інформувати та обґрунтовувати отримані бали для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень.
Інші складові політики компонента	Здобувач зобов'язаний: сумлінно готуватись до всіх практичних занять та виконувати всі завдання, що виносяться на самостійну роботу. бути активним продовж заняття та толерантним в процесі спілкування з викладачем та одногрупниками. брати активну участь у науковій роботі. Здобувач вищої освіти повинен неухильно дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ВТЕІ ДТЕУ, етики ділового спілкування, взаємоповаги між здобувачами та викладачами.

Затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу
(протокол № 15 від 29.12.2025)

Науково-педагогічний працівник

Наталя ІВАНИЦЬКА

Завідувач кафедри

Наталя ІВАНИЦЬКА